

POROČILA – OCENE

SEJEM OTROŠKE LITERATURE V BOLOGNI 2009

Letošnji največji sejem otroške literature na svetu – štiri dni je združeval vse, ki na kakršen koli način sodelujejo pri nastajanju literature za otroke in mladino – je potekal od 23. do 26. marca. Z letošnjim letom so pristojnosti za knjigo in vse dejavnosti, povezane z njo, z Ministrstva za kulturo prešle na Javno agencijo za knjigo RS. Tako je delovna skupina v novi sestavi: Irena Brglez (GZS), Irena Svoltjšak Miš (založba MIŠ), Katja Stergar (JAK), Tjaša Urankar (JAK), Judita Krivec Dragan (MzK) in Janja Vidmar (DSP) začrtala nove smernice ter postavila nove kriterije, ki naj bi čim večjemu številu kakovostnih slovenskih ustvarjalcev omogočili ustrezno promocijo na sejmu. Koncept sejma je temeljil na treh poglobitvenih postavkah: stojnici, publikacijah in sprejemu na stojnici (z njim pa tudi obisku samega sejma). V delovni skupini smo se dogovorili, da zunanja podoba stojnice ostane nespremenjena, predstavitev pa poteka na več ravneh:

- založbe se predstavijo s poimenskim seznamom na panoju, nadalje v katalogu v seznamu založnikov, obenem pa tudi kot posamezne založbe, podnaslovljene na plakatih z letošnjimi nagrajenci,
- nagrajeni in/ali najeminentnejši ustvarjalci s posamičnimi nagrajenimi in/ali izbranimi naslovi na podlagi referenc, kriteriji za izbor pa ostajajo enaki kot za katalog.

Izbor sem naredila sama, saj sem bila s strani izvajalca oziroma vodje projekta Irene Brglez imenovana za programskega vodjo. Tako smo na velikih plakatih, podnaslovili smo jih z nagrado, navedbo nagrajenega dela, avtorja in založbe, predstavili naslovnice in ilustracije Štefana Planinca, dobitnika Smrekarjeve nagrade 2008 za življenjsko delo, Ervina Fritza, nagrajenca večernice za leto 2007, Miroslava Košute, dobitnika častne listine IBBY 2008, legendarnega Kostjo Gatnika, prejemnika nagrade Hinka Smrekarja 2008, obenem pa tudi največja imena slovenske ilustracije: Marlenko Stupica, Jelko Reichman, Ančko Gošnik Godec in Lilo Prap. Male plakate so krasile naslovnice in ilustracije Andreja Rozmana Roze, prejemnika desetnice 2008, Petra Svetine in Petra Škerla, nagrajencev za izvirno slovensko slikanico 2008, Damijana Stepančiča ter oblikovalke Sanje Janša, dobitnikov priznanja najlepša slovenska knjiga 2008 in nepozabnega Marjana Mančka. Nasploh je bilo pri pridobivanju dragocenih informacij, nekaterih naslovnice in ilustracij potrebno kar nekaj iznajdljivosti in precej koordinacije, zato bi se ob tej priložnosti rada zahvalila Darji Lavrenčič Vrabec iz Centra za mladinsko književnost v Knjižnici Otona Župančiča, Mileni Zlatar iz slovenjegraške Galerije likovnih umetnosti, Nini Pirnat Spahić iz Cankarjevega doma, Cvetki Bevc iz Društva slovenskih pisateljev, Snežni Alič iz Mladinske knjige, predvsem pa ustvarjalcem, ki so mi prijazno priskočili na pomoč s potrebnimi datotekami in slikovnim materialom.

Kot urednica dvodelnega kataloga avtorjev in ilustratorjev *Slovenia's Best for Young Readers* sem imela kar nekaj težav, saj je bilo v lanskem katalogu nekaj nedoslednosti, pomankljivosti in napak. Konceptualna zasnova je v grobem ostala enaka kot v zadnjih dveh letih, razširili pa smo obdobje, ki po novem zajema celotno poosamosvojitveno obdobje z vsemi nagrajenci na področju mladinske književnosti ter ilustracije. Kriteriji za uvrstitev avtorjev v katalog so po novem delno spremenjeni:

1. Avtor je prepoznaven na področju mladinske literature in/ali ilustracije ter:
 - a) ima vsaj eno od spodaj naštetih nagrad v obdobju od leta 1991,
 - b) je bil od leta 1991 vsaj dvakrat med nominiranci za taiste nagrade,
 - c) je bil od leta 1991 vsaj enkrat nominiran za taiste nagrade in ima prepoznaven opus s področja mladinske literature. Na ta način je bilo v dvodelni katalog dodanih 9 novih avtorjev in 2 ilustratorja.
2. Nagrade, ki se upoštevajo kot kriterij:
 - a) večernica: nagrajenci in nominiranci,
 - b) desetnica: nagrajenci in nominiranci,
 - c) izvirna slovenska slikanica: nagrajenci in nominiranci,
 - č) nagrada Hinka Smrekarja: za življenjsko delo, nagrada Hinka Smrekarja, plaketa Hinka Smrekarja, priznanje Hinka Smrekarja in priznanje Hinka Smrekarja za mladega umetnika,
 - d) Levstikova nagrada: za življenjsko delo, nagrajenci za mladinsko leposlovje in ilustracijo,
 - e) častna listina IBBY: uvrščeni na IBBY listo,

f) Andersenova nagrada: dosedanje nominiranke (Marlenka Stupica, Svetlana Makarovič, Lila Prap),

g) spominska nagrada Astrid Lindgren: dosedanje nominiranke (Svetlana Makarovič, Lila Prap).

3. Glavna in odgovorna urednica kataloga Janja Vidmar, sodelujoča dr. Dragica Haramija, prevod in lektura Urška Zupanec, oblikovanje in redizajn naslovnice v celostni podobi oblikovalke Suzane Duhovnik iz Mladinske knjige in oblikovalca Evgena Tomažina.
4. V katalogu so dodani kontakti vseh institucij in založnikov, navedenih v katalogu, ter dodane grafične rešitve nagrad.
5. Uvodnik je prispeval direktor JAK, Slavko Pregl.

Publikacija *Meadow of secrets* je poleg ponatisnjene osnovne brošure, izdelane za potrebe knjižnega sejma Frankfurt 2007, pridobila še dodatek, ta je zajel ustvarjalce, ki niso bili predstavljeni v prvotni publikaciji. Uredništvo sem prevzela sama, za pregled smo poprosili dr. Dragico Haramija, za prevod in lekturo je znova poskrbela Urška Zupanec ob pomoči Erice Johnson Debeljak. Za oblikovanje je bil zadolžen oblikovalec Miha Perčič. Naslovnici obeh publikacij, tako kataloga kot brošure, smo poenotili in uskladili tudi zadnjo stran. Vseslovensko akcijo slovenskih knjižnic moja najljubša knjiga smo predstavili v novem katalogu *Slovenia's Best for Young Readers*, saj ne pomeni strokovne nagrade. Ker gre za uveljavljanje živih avtorjev, smo žal izločili preminule ustvarjalce – Daneta Zajca, Marijo Lucijo Stupica in Marijo Vogeltnik. V dodatku smo tako predstavili nagrajenki večernice za leto 2006, Ireno Velikonja in Majdo Koren,

poprosila sem ju (tako kot tudi preostale avtorje v publikaciji) še za kratko avtorefleksijo, ki sledi utemeljitvi žirije. Vsako predstavitev zaključuje kratek povzetek in poglavje iz nagrajene knjige. Po enakem ključu so predstavljeni: Ervin Fritz, Andrej Rozman Roza, Peter Svetina, Miroslav Košuta, Polonca Kovač kot prejemnica častne listine IBBY za prevod, medtem ko so dobitniki nagrad na področju ilustracije predstavljeni z utemeljitvami žirij, Alenki Sotler je pripadla Smrekarjeva plaketa 2008 in častna listina IBBY 2008, Peter Škerl je sonagrajeni ustvarjalec za izvirno slovensko slikanico 2008, v publikaciji pa so navedeni še prejemniki Smrekarjevih priznanj 2008 (Matej Stupica in Aleksander Brezlan) in plakete 2008 (Žarko Vrezec).

Ker sem bila hkrati tudi tehnična urednica, je bilo potrebno izbranim tiskarjem razposlati povpraševanje za ponudbo, vsebinsko oblikovati dvostranska vabila in preostali promocijski material. Po enakih kriterijih, kot veljajo za katalog, sem pripravila tudi izbor razstavljenih knjig, letos se je tako na policah znašlo čez 150 naslovov najboljših domačih avtorjev in ilustratorjev.

Kot del tehnične ekipe, ki smo jo tvorile Irena Brglez, Cvetka Bevc in Janja Vidmar, lahko znova potrdim, da je bilo v letošnji Bologni na slovenskem prostoru precej zanimanja za izvirno mladinsko leposlovje in ilustracijo, kakor tudi pohval za prijetno vzdušje in celostno podobo, zato je resnično žalostno, da mediji praviloma vsak tovrstni poskus z omalovažujočim poročanjem že vnaprej obsodijo na neuspeh. Znova smo navezali nekaj koristnih stikov s tujimi založniki, nekaj lanskih stikov je tudi že obrodilo sadove. Tudi letos smo organizirali uspešen preboj na galerijo z literarnimi agenti, ki smo jih oskrbeli s potrebnim promocijskim materialom. Kot programski vodja sem se odločila tudi za razstavo nekaterih prevodov posa-

meznih uspešnih domačih avtorjev, prav tako pa smo se zaradi lanske izkušnje letos opremili s po več izvodi posameznih naslovov, tako da razstavne police niso zevale prazne. Za nameček smo uspeli organizirati sprejem, ki se ga je (razdelili smo ogromno vabil) udeležilo presenetljivo število tujih založnikov, agentov in strokovnjakov, povezanih s knjigo.

Naše misli so že usmerjene v priprave na bolonjski knjižni sejem spomladi 2010.

Janja Vidmar, predsednica sekcije za mladinsko književnost pri DSP

LITERARNI FESTIVAL PORDENONE 2009

Organizatorji vsakoletnega izjemno dobro pripravljenega in obiskanega literarnega festivala v italijanskem Pordenonu so letos izrazili željo, da bi Društvo slovenskih pisateljev poleg izbranih delegatov, pesnikov in pesnic, predlagalo še predstavnika mladinske književnosti. Tako je nanese, da sem v času med 19. in 20. septembrom (festival se je sicer pričel 16. septembra) s skupino izbranih pesnic in pesnika, Lucijo Stupica, Majo Vidmar in Ivanom Dobnikom, v organizaciji DSP obiskala zelo zanimiv festival, za katerega je v okviru predstavitvenega kataloga uvodnik za mladinsko književnost napisal dr. Igor Saksida. Pridružiti bi se mi moral še ilustrator Matjaž Schmidt, ki je ilustriral dve moji knjigi, vendar je žal zbolel. Pomoč pri organizaciji je zelo prijazno in uspešno prevzel kolega Marko Sosič, ki se nam je pridružil skupaj z literarnim zgodovinarjem in kritikom Miranom Košuto ter prevajalko Darjo Betocchi.